

RENAȘTEREA

Trecut în registrul special dela Tribunalul Cluj, Secția III, sub Nr. 111-1938.

„Nimănui cu nimic nu fiți datori, fără numai să vă iubiți unul pe altul; că acela care iubeste pe aproapele a împlinit legea. Iubirea nu face rău aproapelui; drept aceea iubirea este împlinirea legii“.

Romani 13, 8 și 10.

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Bun de imprimat

PARLAMENTUL RENĂȘTERII NAȚIONALE

Prin voința M. S. Regelui Carol II-lea, Țara își are acum Parlamentul de multă vreme așteptat. Constituit pe alte temeieri, cu totul deosebite de cele vechi, el nu mai reprezintă cluburile politice de altădată cu clientela lor parazită, ci categoriile productive ale neamului cu dorul lor de luptă și de jertfă pentru o viață mai bună în cuprinsul Statului nostru întregit.

Proaspeții reprezentanți, intrați în Cameră și Senat, au fost aleși în virtutea unui crez nou, ce flutură pe toate plaiurile românești: *renașterea națională*. Este lozinca sfântă isvorâtă din gândirea adâncă și patriotică a *Saveranului*, care înțelegând cotitura istorică a destinului nostru într'o epocă de mari frământări a Statelor, ne-a chemat pe toți la opera grandioasă de prefacere integrală, menită a ne da o Românie renăscută prin sufletul și puterile ei de afirmare victorioasă în lume.

Vechile regimuri politice, stăpânite de pasiunea unei concurențe înverșunate și egoiste, n'au avut puțința să urmărească și să realizeze o concepție unitară de stat. Ele erau mereu desbinate în idei și metode, transpunând și în mijlocul națiunii aceleași divergențe, ce-o împărțiau în tabere de luptă și aprige neînțelegeri. Democrația, fals aplicată, dădea faliment rușinos, dar, vai, în același timp, și dezastros, punând în primejdie roadele unor jertfe grele de o mie de ani.

Eră deci o poruncă de mântuire *ideea de autoritate*, care trecând în mâinile Regelui conducerea directă și reală a Statului, să-l scoată din prăbușirea spre care-l târăseră învechitele teorii de constituționalism răsuflat al partidelor exploatoare.

După un an și jumătate de experiență noul regim de conducere unitară și disciplinată, impus de sus, s'a dovedit ne-

cesar, util și salvator. Nu-i mai lipsește decât reprezentanța parlamentară, pentru ca el să răspundă în totul unui organism modern, adaptat cerințelor sănătoase reclamate de funcțiunile normale ale națiunii.

Având la originea lui criteriul just al muncii pe profesiuni, s'a făcut, prin alegerile cele mai libere, o selecțiune obiectivă a valorilor naționale, fără a exclude câtuș de puțin pe cele aparținătoare minorităților etnice. Astfel noul Parlament înfățișează, în condițiile cele mai bune, totalitatea cetățenilor de toate stările și chiermărilor, indiferent de legea și limba lor, dar totuși uniți sub o singură datorie, aceea a devotamentului deplin către *Patria* lor comună.

Intrunit pentru întâia dată tocmai la marele praznic al *Restaurației*, Parlamentul corporatist a îndeplinit un act simbolic de omagiere meritată a ideii de *renaștere națională*, întruchipată cu atâta prestanță uimitoare de creatorul ei, M. S. *Regele Carol II-lea*.

În ovațiunile entusiaste, ce zguduiau cupola Parlamentului, se manifestă ca o mărturie impresionantă, dragostea fără margini a unei națiuni și adeziunea ei înălțătoare pentru *Regele pro-*

vidențial și opera uriașă pe care el o îndeplinește în admirația lumii întregi.

Căci ori în ce parte am privi pe întinsul pământului românesc, simțim cum ne pătrunde fiorul mândriei de a aparține unei *națiuni* mari și de a fi cetățenii unui *Stat* puternic, spre care Europa se uită cu respect tot mai accentuat.

Un Rege luminat și energic, cu însușiri excepționale, cum nu-i înregistrează istoria decât foarte rar, a deschis cu intuiție genială și voință năpraznică, toate drumurile de *inoire* ale României Mari.

O *renaștere de esență spirituală* înainte de toate, căci e vorba de sufletul nou al neamului românesc. Scăldat în apele limpezi ale creștinismului nostru ancestral, încălzit la flacăra națională a crezului regal de astăzi, în virtute, disciplină și patriotism, Statul nostru iubit va deveni în scurtă vreme cetatea nebiruită a lui Dumnezeu și a neamului românesc.

Iată platforma ideală pe care este chemat să-și desfășoare activitatea binecuvântată *Parlamentul Renașterii Naționale*.

Cu dragostea ei de mamă, Biserica noastră îi va reaminti mereu această nobilă chemare.

ELOGII GERMANE DESPRE „ISTORIA UNIRII ROMÂNILOR“

Revista „Jahrbücher für Geschichte Osteuropas“, redactată de profesorul Hans Uebersberger dela Universitatea din Berlin, publică despre cartea d-lui prof. I. Lupaș „*Istoria Unirii Românilor*“ următoarea dare de seamă:

„*Lucrarea istoricului dela Universitatea din Cluj, destinată unui cerc larg de cititori, a găsit un teren foarte prielnic, gata s'o primească, după cum arată frumosul ei rezultat de răspândire, (într'un an și jumătate au apărut două ediții în câte 10.000 exemplare).*

„*Lipsea până acum în literatura istorică română o carte atât de bine scrisă, în genul acesteia. Cartea d-lui*

profesor Lupaș este chemată fără îndoială, să umple lacuna aceasta. O carte populară trebuie să răspândească mireasma unei brazde proaspete, dacă vrea să poată mișca inima poporului. D-l profesor Lupaș a izbutit să-și deschidă calea spre înțelegerea multimilor populare, întrebuițând în bună parte a scrierii sale graiul cărților bisericesti — un graiu atât de puternic și cu adânci rădăcini în sufletul poporului român.

„*În șase cărți, grupate în chip lămurit, se desfășoară aci icoana procesului istoric de Unire a Românilor. Carpații sunt înfățișați aci ca*

Continuarea pe pagina a 2-a.

EVANGHELIA

Mat. 4, 18-23.

Stâlpii de granit ai bisericii drept-măritoare și părinții duhovnicești ai lumii celei noi sunt Apostolii.

Lor li se potrivește pilda pe care a spus-o Mântuitorul despre neguțatorul de mărgăritare; când au găsit mărgăritarul de mult preț — Evanghelia împărăției — au părăsit tot ce au avut, ca să poată pune mâna pe acel mărgăritar.

Când au părăsit sărăcicioasele lor unelte de lucru, deodată cu ele au părăsit și sărăcicioasele lor preocupări, sărăcicioasele lor gânduri; au scos afară tot ce aveau în suflet, ca să-i facă loc Mântuitorului. S'au lăpădat de ei înșiși, ca să poată deveni urmași ai lui Hristos. Aceasta e taina mării lor; prin gura lor a vorbit Isus, în faptele lor Isus era făptuitorul.

Au fost bieți pescari. Negoțul lor, care le asigura o existență modestă, erau peștii, hrana lumii sărace. Prin chemare divină, prin har ceresc și prin credință mai tare ca peatra au devenit neosteniți drumeți pe toate drumurile de negoț cunoscute atunci. Osteneala lor era în vederea unui negoț ceresc; scoteau oamenii din adâncul întunerecului păcatului, din marea ignoranței și a decăderii morale, împărțându-le lumina adevărului. Cei ce înainte vreme vindeau hrană săracă oamenilor săraci, ca să poată duce o existență de sărăcie, au devenit proprietarii unor comori duhovnicești, care asigură hrana duhovnicească a tuturor celor înfometați după dreptate.

Au fost săraci. Dar ceeace i-a învrednicit să fie aleși de Mântuitorul și să devină cei mai de cinste cetățeni ai împărăției lui Dumnezeu și părinții duhovnicești ai lumii — e sărăcia cu duhul.

O pace a sufletelor, o îndreptare a rosturilor lumii acesteia nu se poate nădăjdui decât atunci, când oamenii se vor hotărî să procedeze așa cum au procedat Apostolii: să lase totul și să-l urmeze pe Hristos. Sărăcia cu duhul înseamnă lăpădare de sine, adică deslipire de bunurile lumii acesteia și râvnă pentru îmbogățirea în cele duhovnicești, adică alipire de Hristos.

Iar sărăcia cu duhul e prima poruncă a Legii celei noi. I. G.

o coloană vertebrală, ca osia determinată a situațiunii geografice românești, în cadrele căreia Transilvaniei îi revine rolul central. Situațiunea vechiului Regat, înainte de Unirea cu Transilvania, apare în cartea d-lui Lupaș „precum ar fi două brațe întinse într'o duioasă așteptare” sau, după cuvântul savantului francez De Martonne „ca o țară cu centrul în afară de teritoriul în care întâmplările istorice o așezaseră”. Temeiurile istorice ale unității naționale românești; le găsește d-l Ion Lupaș, în identitatea sângelui, a cărui substanță dacică nu a putut fi schimbată esențial de amestecul de sânge slavon (celelalte amestecuri, fiind mai puțin importante), în tăria credinței ortodoxe, care a garantat unitatea sufletească a tuturor Românilor dealungul veacurilor și peste orice garanție vremelnice, în puternicia limbii române, în datini și obiceiuri, precum și în întocmirile juridice și în legile înrădăcinate în tradițiile de impresionantă vitalitate ale poporului român. Numai lipsa unei conștiințe naționale dinamice, capabilă să-i înalțe pe toți, a făcut să întârzie procesul de realizare a unității politice românești.

„In cartea a doua sunt schițate fazele principale ale istoriei românești până la cea dintâi unire teoretică sub Mihai Viteazul. In deosebi e valorificată aci din punct de vedere românesc, situațiunea incontestabil autonomă a Transilvaniei, în cadrele Coroanei Ungare. Recensentul german va recunoaște cu plăcere,

că d-l Lupaș stăruiește să aprecieze rolul important al coloniștilor germani la organizarea vieții urbane în Nordul, precum și în Sudul Carpaților, chiar dacă nu ar putea fi cu totul de acord în privința formulării atât de precaute: „au dat bun spijin la așezarea și înflorirea vieții orășenești”. Sunt temeinic tratate părțile privitoare la Unirea din 1600 și la cauzele prăbușirii ei. La înfățișarea veacului XVIII combate d. Lupaș obicinuita numire de epoca Fanarioților, care de fapt nu mai este acceptabilă pentru o sinteză integrală a istoriei române și propune, după opinia noastră, în mod fericit, o denumire nouă pentru acest veac, anume: timpul tendințelor de înstrăinare politică, manifestate în cuprinsul Principatelor prin curentul de grecizare, iar în Transilvania prin încercările Habsburgilor de a-i desbina pe Români sufletește prin cele două biserici.

„Și problemei evreești din România îi dă d-l Lupaș atențiunea cuvenită. Această problemă s'a ivit în istoria Românilor încă din veacul XVII. In cursul veacului XIX era în România o direcție declarată antisemită, dar congresul din Berlin (1878) a obligat România să încuviințeze și Evreilor drepturi politice. Epoca ultimei Uniri (1918) este tratată de autor cu pasiune și pătrundere, ușor explicabilă. D-l Lupaș încheie cu o privire asupra situației Românilor rămași dincolo de granițele Patriei întregite”.

Legea „Fundațiunii Patriarhul Miron”

M. S. Regele a sancționat legea prin care pentru îndeplinirea voinței celui dintâi Patriarh al României, se creiază „Fundațiunea Patriarhul Miron”.

Scopul Fundațiunii Patriarhul Miron este întărirea ortodoxiei române.

Patrimoniul Fundațiunii se compune din: 1. suma de 5 milioane lei numerar, destinată de Patriarhul Dr. Miron Cristea pentru a servi scopul Fundațiunii.

Numerarul în ființă și acela ce se va realiza din încasarea depunerilor, făcând parte din patrimoniul Fundațiunii va fi investit în rentă de Stat.

Din venitul acestor bonuri 80 la sută se vor întrebuința pentru zidiri de noi biserici ortodoxe în localitățile de pe teritoriul Patriarhiei Române, unde nu sunt asemenea biserici și unde se formează parohii noi prin trecerea sau revenirea la orto-

doxie a credincioșilor, iar restul de 20 la sută se va capitaliza. Dacă nu va fi cazul a se acorda ajutoare în o perioadă de doi ani, venitul se va întrebuința pentru ajutorarea la clădiri de biserici chiar în alte locuri, dacă nevoia se va simți.

Organul de conducere al Fundațiunii Patriarhul Miron este Consiliul Central Bisericesc, iar administrațiunea bunurilor aparținând Fundațiunii o are Eforia Bisericii Ortodoxe.

Acordarea subvențiilor sau ajutoarelor se va hotărî de Consiliul Central Bisericesc.

Bunurile formând patrimoniul fundațiunii se vor administra deosebit de bunurile aparținând fondului general bisericesc.

Fundațiunea este reprezentată prin Patriarhul Țării, iar în lipsa acestuia, prin Mitropolii sau Episcopii chemați în ordinea arătată de art. 16 din Statutul pentru organizarea Bisericii Ortodoxe Române.

Rămâne în proprietatea Patriarhiei Române, întrecă biblioteca a I. P. S. S. Patriarh Miron, ca și odăjdii și toate obiectele de cult ce i-au aparținut.

Din numerarul rămas din restul succesiunii, după desfacerea sumelor specificate la art. 3, se destină suma de 200.000 (două sute mii) pentru amenajarea și organizarea unui muzeu ce va fi instalat în Pa-

latul Patriarhiei, unde se vor păstra lucrurile de valoare și obiectele evocate de amintiri din viața chiriarhilor Bisericii ortodoxe române.

Administrarea acestui muzeu se va face de către organele executive ale Patriarhiei Române și anume de către Consiliul Central Bisericesc și Eforia Bisericii.

Bunurile imobile aflate în comuna Toplița, jud. Murăș sunt și rămân în proprietatea mănăstirii „Sf. Ilie Proorocul” din Toplița, supusă jurisdicției Episcopiei ortodoxe a Clujului.

Urmând dorința exprimată de I. P. S. S. Patriarh Dr. Miron Cristea și consemnată în procesul-verbal încheiat la Cannes (Franța) la 6 Martie 1939, imobilul situat în comuna Dragoslavele, jud. Muscel, dobândit de I. P. S. S. Patriarhul Miron prin act de donațiune, cu toate clădirile aflate pe el și mobilierul aflat trec în proprietatea doamnei Emilia-Milutza Antal.

Toate celelalte bunuri rămase în succesiunea Patriarhului Dr. Miron Cristea, se vor administra de către organele Arhiepiscopiei Bucureștilor în proprietatea căreia ele trec.

Ministerul Cultelor și Artelor va înfăptui împărțirea bunurilor rămase pe urma I. P. S. S. Patriarhul Miron Cristea potrivit dispozițiilor din această lege.

Premierea elevilor la religie.

Societatea Națională a Femeilor Ortodoxe Române din Cluj, gata de a promova toate acțiunile nobile, cari pot duce la prosperarea și fericirea neamului, — s'a găsit și de data aceasta la datorie. Cu înțelegerea și jertfelnicia largă dovedită în diferitele manifestații ale vieții noastre religioase-naționale, a știut să-și dea obolul său de răsplată și incurajare pentru pleiada tinăra, spre care-și îndreaptă privirea încrezătoare și plină de nădejde neamul. Ea a imprimat cu literă nepieritoare o zi memorabilă în calendarul sufletului fraged de copil, care-l va petrece ca o plă-

cută amintire și mângâiere prin șirul lung al zilelor schimbătoare, hărăzite de sorocul vieții. In plus, un exemplu vădit, că și pe pământ se înregistrează și apreciază credința și faptele bune omenești.

Scena Teatrului Național din Cluj s'a împodobit Duminecă în 4 Iunie în mod deosebit. Ea a avut parte de un decor viu, prins în freamăt de viață și gingășie tinerească. Într'o ordine impunătoare s'a înșiruit tineretul școlilor din Cluj, așteptându-și premiul vredniciei proprii. In costumele lor naționale și străjerești ei cimentau într'un tablou simbolic vi-

FOILETON

Locul de reședință al primilor oameni.

V. Pomii Raiului.

Ne informează autorul biblic, că: „Dumnezeu a plantat în Raiu tot felul de pomi roditori, frumoși la vedere și buni la mâncare, iar în mijloc, pomul vieții și pomul cunoștinței binelui și răului” (Gen. 2, 9).

Exegețul Procksch ⁷⁴⁾ este de părerea că acest verset în textul original urma versetului 14. Presupunerea este neîntemeiată, versetul 8 cu necesitate pretinde să fie urmat de versetul 9 și nu de secțiunea 10—14.

Din conținutul versetului 9 rezultă, că frumusețea, bogăția și minunăția Raiului, are a se mulțumi frumuseții și rodniciei pomilor lui, și în special însușirilor deosebite ale celor doi din mij-

loc. In deobște însă este știut, că pomii roditori nu sunt totodată și cei mai frumoși la vedere, de aceea teologi ca Hoberg, Lapide, Hetzenauer, provocându-se la Ezechil 31, 8, unde se vorbește despre cedrii, chiparoșii și plantanii Raiului, cred că autorul sfânt prin expresiunile: „frumoși la vedere” și „buni la mâncare”, face distincție între două feluri de pomi cari împodobesc Raiul. Unii sunt frumoși la vedere, precum chiparoșii, cedrii, brazii, pinii, plantanii, etc. Împodobesc grădina, delectează privirea, imbie o răcoare plăcută în zăpușala zilelor de vară, dar roadele lor nu-s bune de mâncare. Alții sunt buni la mâncare, dar mai puțin frumoși, precum maslinii, smochinii, curmalii, portocalii, merii, etc.

Autorul nu numește nici unul dintre acești pomi, ci se ocupă numai de cei doi pomi speciali, caracteristici Raiului. Aceasta pentru că toți ceilalți erau cunoscuți cititorilor, pe când pomul cunoștinței binelui și răului și pomul vieții, nu. Acești doi interesează deosebi, fiindcă joacă un rol important în povestirea care urmează. Caracte-

ristica lor este: „pomul vieții” prin fructele sale avea să dea omului nemurirea corporală (posse non mori) Gen. 3, 22, dacă n'ar fi mâncat din pomul cunoașterii, fiind alungat din Raiu;⁷⁵⁾ iar „pomul cunoașterii” avea să fie punctul de încercare pentru om, dacă Adam se decide pentru bine, sau pentru rău. Gen. 2, 17.⁷⁶⁾ Pomul vieții se referă la viața corporală a omului, iar pomul cunoștinței la viața lui spirituală.

Există încă o mulțime de păreri teologice prin cari se fixează în diverse forme raportul dintre locuitorii Raiului și cei doi pomi miraculoși. Astfel spune Lange: „Povestitorul biblic presupune existența celor doi pomi miraculoși în Paradis. Fructele unuia întăreau puterea fizică și susțineau viața omului, iar fructele celuilalt trezeau și potențau puterea lui spirituală, condiționând o știință superioară”; iar în continuare: „Cei doi pomi din mijlocul Raiului constituiesc un contrast: Pomul vieții poate asigura prin fructele lui o viață vecinică lui Adam, deci acțiunea lui este fizică, iar pomul cunoștinței, are în vedere o acțiune psihică. Cu toate

goarea tradiției și a viitorului falnic, alimentat din credință. Incredători și cu privirea senină ei s'au prezentat în fața juriului compus din P. S. Sa Episcopul nostru *Nicolae Colan*, d-nele *Sofia Meteș* presidenta, *Letiția Dr. Sava* secretara societății, d-l Primar al Municipiului *Dr. Seb. Borne-misa*, Inspector *At. Popa*, d-nele *Barițiu*, *Iuga*, *Grigoriu*, *Muntean*, *Buzdug*, *Neș* — ca să se împărtășească din o răsplată binemeritată.

Ei au avut doar fericitul prilej, să audă depe buzele arhierului însemnătatea credinței și a faptelor bune, de cari s'au învrednicit. Și ei vor căuta să le cultive cu drag ca cele mai frumoase flori ale sufletului să nu se ofilească, ci să se mențină proaspete, răspândind farmece de efect și parfum. Elogiul adus lor, pentru silințele și simțămintele curate, împreună cu binecuvântarea pri-

mită, vor forma mereu un rezervor de hrană sufletească, care să le înviorizeze spre înflorire și rod în viață.

Ca un memento luminător le stă în față deviza străjerului, tâlcuită atât de frumos și sucint de înaltul ierarh al bisericii strămoșești, care poartă cu atâta drag la suflet viața și manifestațiile lor. În ei vede viitorul, în manifestațiile lor se reoglinesc manifestațiile viitorului. Regenerarea lor chibzuită este regenerarea neamului românesc!

Cuvintele frumoase de încheiere rostite de d-na presidentă *Sofia Meteș* prezintă prin însuși însuflețirea și preocupările d-sale dovedite la fiecare ocaziune cea mai solidă chezașie, că va fi mereu alături de fiecare gând și străduință bună, care poate contribui la binele și prosperarea organizației noastre social-creștine.

V. M.

VICTOR STANCIU:

MINUNATE SUNT LUCRURILE TALE!

De curând a eșit din teascurile Tipografiei Eparhiale o carte de o valoare rară, datorită eminentului profesor *Dr. Victor Stanciu*, excelentul popularizator al științelor naturale.

Distinsul autor lămurește magistral o chestiune care a preocupat mult spiritele din ultimul secol: conflictul dintre Religie și Știință. Or, spune autorul, căile omului de știință nu se încrușează cu cele ale filosofului religios. Și aceasta pentru simplul motiv că Religia începe de acolo de unde știința, nu numai că nu mai poate înainta, dar nici nu pretinde că ar putea merge mai departe. Conflict între aceste mari discipline ale sufletului omenesc nu există; există numai între omul de știință care pune sub lentila microscopului adevărurile religioase și filosoful religios, care combate teoriile lui Copernic, bazat pe texte biblice.

Odată lămurită această delicată chestiune, autorul ne plimbă prin lumea de basme a pietrelor care vorbesc, simț, trăesc și mor.

E un capitol minunat, plin de cele mai neașteptate surprize și cele

mai înălțătoare concluzii. E un izvor neseecat de gânduri adânci, asupra căruia cititorul meditează îndelung.

Urmează un capitol dedicat unor considerații asupra credințelor religioase ale omului primitiv. Concluzii extrem de ingenioase și neîndoios adevărate sunt trase din diferitele urme lăsate de omul cavelor. Cu acest prilej avem ocazia de a trece în revistă toate comorile de artă executate pe pereții peșterilor de către omul paleolitic. Privind ilustrațiile care însoțesc cartea — și aceasta este o calitate ce trebuie subliniată — rămâi uimit de talentul cu care acești oameni, amenințați de mii de pericole diverse, executau figuri de animale atât de veridice încât — după cum remarcă autorul — te întrebi câți dintre bacalaureații noștri le-ar putea desemna mai bine!

Marea surpriză a cărții însă, este splendidul studiu al vechilor mistere primitive păstrate în colindele noastre. În sufletul neamului nostru, spune autorul, rămâne impregnat puternic tot ce s'a gravat în el în cursul veacurilor. Cu drept cuvânt recomandă

profesorul *V. Stanciu* mai multă chibzuită celor ce vor să modifice credințele Românilor printr'o bulă papală mai veche sau mai nouă.

Urmele din epoca de piatră pe care le găsim în colindele noastre, se referă în general la vânătoare. Intr'adevăr în vremurile când omul își cioplea uneltele din piatră, vânătoarea cerea multă iscusință și bravură. Armele perfecționate de astăzi, care au transformat vânătoarea într'un adevărat masacru, nu existau pe atunci. Cu uneltele lui primitive, cioplite în piatră, omul ataca cerbii, urșii peșterilor și chiar mamuții. Un succes vânătoresc era povestit cu lux de amănunte. Ba se executau și desemele ale animalului doborât, însemnându-se locul unde fusese lovit.

Pe lângă isprăvile vânătoarești mai găsim și alte amănunte din aceste fosile ale vieții paleolitice. Astfel aflăm cum erau întrebuințate picile, oasele, coarnele animalelor vâdate, precum și indicațiuni a felului cum erau clădite locuințele în epoca aceea.

Mai găsim informații asupra riturilor religioase. Iată câteva versuri

dintr'o variantă din epoca de piatră a Mioriței:

*Toporelul meu
Mie să mi-l puneți
În mâna de dreapta.*

Exact cum sunt îngropați neoliticii a căror morminte le găsim astăzi.

Urme din epoca de piatră găsim și în unele obiceiuri păgâne, cum este țurca; trebuie că există o legătură între țurcă, o imitație de cerb, și mica schiță săpată în os, numită „femeia sub cerb“.

Ne oprim aici. Cartea este mult prea consistentă spre a putea fi rezumată cât de vag în strâmtul spațiu de care dispunem. Ea trebuie citită; cu atât mai mult cu cât graiul încântător în care e scrisă te duce ușor până la ultima pagină, lăsându-ți doar regretul că plăcerea lecturii ei s'a terminat așa de repede. Pentru cei ce doresc o carte cu adevărat de valoare, spunem că această operă a apărut în seria „Cărților Vieții“, colecție îngrijită de P. S. S. Nicolae Colan, Episcopul Clujului. Cartea are 162 pag. iar prețul ei este de 45 de Lei.

SANDU I. MATEIU

INFORMAȚIUNI

Aleșii Clerului. La alegerile pentru Senat, în numele Asociației generale a Clerului, au reușit pâr. P. Partenie, președintele acestei asociații și pâr. Nae Popescu subsecretar de stat la Ministerul Cultelor. Ar fi fost de dorit ca unul din cele două locuri rezervate preoției să fi revenit, printr'o înțelegere frățească, unui reprezentant al Clerului din Ardeal. Greșala a fost reparată prin numirea pâr. Gh. Ciuhandu ca senator regal.

Cartea cea mai populară. Aflăm că și în Germania, întocmai ca în Anglia, cartea cea mai căutată este Sf. Scriptură. În anul trecut numărul exemplarelor vândute a fost de 400.000. Menționăm că și la noi, ediția I. a Bibliei Fundațiilor regale, tipărită în 10.000 exemplare s'a epuizat în câteva luni.

„Renașterea Murășului“. Sub acest titlu a început să apară la Tg.-

Murăș o gazetă săptămânală, scoasă din inițiativa și cu cheltuiala d-lui doctor Eugen Nicoară. Vrednicul fruntaș al Bisericii noastre și neîntrecut idealist în toate domeniile de manifestare românească, adaugă o nouă faptă la meritele sale patriotice. Gazeta e bine scrisă, și costă anual 120 Lei.

Diurna parlamentarilor. Printr'un decret-lege aprobat de către Consiliul de miniștri și sancționat de M. S. Regele s'a stabilit pentru senatori și deputați o indemnizație lunară de 15.000 Lei. Diurna de ședințe, după sistemul vechiu, s'a desființat.

Patriotismul englez. Se anunță din Londra, că într'o singură zi s'au supus formalităților de înscriere în vederea serviciului militar un număr de 250.000 tineri între 20 și 21 ani. Iată o țară, în care conștiința națională este o realitate impresionantă.

acestea nici acțiunea celui dintâi nu este curat fizică, precum rezultă din Ap. 2, 7; 22, 2, precum nici acțiunea celui din urmă, nu este curat psihică cf. Gen. 3, 22^a.⁷⁷) Aceste și altele asemenea lor însă fac marea eroare, că consideră drept o primă consecință a mâncării omului din pomul cunoștinței, o intensificare și o adâncire a puterii de cunoaștere. Câtă vreme această cunoaștere este numai aparentă, omul nu cunoaște nimic mai mult după călcarea poruncii divine, decât cel mult abisul stricăciunii în care s'a prăbușit. Dimpotrivă cunoașterea inițială ca însușire a naturii ființiale omului creat bun de Dumnezeu, este mai perfectă, este luminată de lumina divină, iar prin alterarea naturii lui și cunoașterea se întunecă.

Teologii protestanți: Wellhausen, Budde, Holzinger și Meinhold,⁷⁸) cari disecă opera lui Moise într'o mulțime de documente de diferite proveniențe sunt de părerea că în versetul 9 avem de a face cu un adaus ulterior. În documentul original acest verset amintea numai despre pomul cunoștinței, precum rezultă din Gen. 3, 3 nu și

despre pomul vieții. Doi pomi greu pot fi considerați, ca indicând mijlocul grădinii.

Dimpotrivă teologii Procksch și Miller cred că în textul original se vorbea numai despre pomul vieții, nu și despre pomul cunoștinței.

Ambele păreri reprezintă două extreme opuse, cari nici unul nu corăspund adevărului.

Argumentul pe care se sprijină primul este direct ridicol. Doi pomi pot fi un rău indiciu pentru fixarea unui punct central, când sunt îndepărtați unul de celălalt, și când s'ar încerca o determinare matematică a acestui punct, aci însă nu este cazul. Dacă Eva amintește numai de pomul cunoașterii în mijlocul grădinii, faptul nu exclude existența celuiălalt în apropiere; pe de altă parte mijlocul trebuie luat în sens larg, iar când ne gândim la mărimea Paradisului, acest mijloc reprezintă un spațiu apreciabil, în care puteau fi chiar mai mulți pomi decât doi.

Al doilea este în directă contrazicere cu întreaga expunere biblică privitoare la păcatul strămoșesc.

„Că erau doi pomi este sigur. Impotriva încercării de a exclude pomul vieții, vorbește faptul, că oamenii tocmai prin izgonirea din Paradis trebuie să fie ținuți departe de el. Ambii se întregesc reciproc, unul pretinde pe celălalt. Dacă unul era în măsura, să asigure omului viața vecinică, celălalt încă trebuia să fie în măsură a da ceva: a-nume cunoașterea binelui și răului. Pomul trebuia să fie pentru oameni un examen. Dacă ei se opuneau ispitei ar fi cunoscut cât este de bună ascultarea față de porunca divină; lăsându-se robiți, ei au cunoscut cât este de rău, a nu asculta pe Dumnezeu. Prin ascultare deci oamenii trebuiau să se facă demni de fericirea paradisiacă.“⁷⁹)

Insușirile specifice fructelor celor doi pomi nu sunt proprii naturii lor, ci datorite lor de Dumnezeu în vederea menirii încredințate. Odată scopul ajuns, ele nu mai au rațiunea de a se menține.

Cărei specii de pomi aparțineau cei doi, e greu de stabilit. Păreri sunt multe. Tradiția iudaică vorbește despre vie și oliv. Grecii se gândesc la maslin, Latini la măr, etc.

(Va urma)

Prof. Dr. L. G. MUNTEANU

„Episcop“ maghiar falsificator. După războiu guvernul din Budapesta a înființat o episcopie maghiară pentru cetățenii ortodocși, evident cu scopul de a desnaționaliza complet pe frații noștri rămași dincolo de Tisa. Ca titular au numit pe un oarecare preot Németh István. Zilele trecute numitul episcop a fost arestat și deferit justiției pentru falsificare de acte. Trist și regretabil!

Mormântul Sf. Ion Botezătorul. Expediția arheologică a Universității din Oxford, care face săpături în Palestina, a obținut un mare succes, descoperind mormântul în care Salomeea a pus să se îngroape capul sf. Ion Botezătorul.

Mormântul se află pe muntele Samaria, în apropierea Ierusalimului, lângă ruinele palatului lui Irod. Mormântul a fost deschis în 1185, de către călugărul elen Ion Phocas, iar profesorul Crawford s'a luat în săpăturile sale după descrierea acestui călugăr.

În groapă s'a descoperit o placă pe care este înfățișată în relief decapitarea sfântului. Savanții englezi sunt de părere că opera aceasta datează din epoca primelor săpături, făcute de Phocas.

Constituția Slovaciei. Devenită independentă Slovacia și-a elaborat o constituție, prin care adoptă ca formă de stat republica. Președintele ei este în același timp și șef al guvernului. Interesant este, că s'a adoptat și acolo principiul corporatist, întocmai ca la noi. Membrii parlamentului vor fi desemnați pe profesii, de către partidul Hlinka.

Protestul d-lui E. Beneș. D-l Eduard Beneș, fostul președinte al republicii cehoslovace a adresat Societății Națiunilor un mesaj prin care protestează contra ocupării Cehoslovaciei de către Germania și Ungaria și cere guvernelor Franței, Angliei și Rusiei să apere cauza Cehoslovaciei în fața Societății Națiunilor.

Descoperire interesantă. Într'un tumulus din Pazyryk, localitate din Altai, a fost descoperit de numeroși savanți, sub niște lespezi de piatră, un mormânt de 52 metri pătrați așezat la patru metri adâncime. În acest mormânt a fost aflat îngropat un om împreună cu zece cai, cari par a fi înmormântați în veacul al 3-lea sau al 4-lea dinaintea erei creștine. Mormântul fiind înghețat toate obiectele de piele, lână și bânuri sunt perfect conservate. Lemnele care sprijină cavitatea și-au păstrat culoarea, soliditatea și chiar mirosul de rășină. Corpurile cailor și-au păstrat pielea, părul și mușchii și s'au găsit chiar resturi de alimente nedigerate în intestinalele lor.

Record oratoric. Din ziarul „Le Temps“ aflăm că s'a făcut o bibliografie național-socialistă, adunându-se discursurile rostite de d. Hitler dela 30 Ianuarie 1933 până la 1 Mai 1939, fiind în total 420 de cuvântări. De 420 ori conducătorul Germaniei noi, a frământat conștiința

poporului său, ca nimeni altul, și a dat lumii întregi o serie de probleme de mare interes politic, răsturnând combinații și oferind înregistrarea unor surprize neliniștitoare.

Eroii dela Thermopyle. Săpăturile făcute pentru identificarea câmpului de bătălie dela Marathon au dat rezultate senzaționale. S'au găsit numeroase căști și arme, care au aparținut pe vremuri soldaților spartani. Dată fiind extraordinara importanță a acestor cercetări, lucrările sunt urmărite de experți cu un interes deosebit. În lumina celor descoperite până acum, se emite ipoteza că s'ar fi dat peste mormântul celor trei sute de eroi căzuți în bătălia dela Thermopyle în August 480 înainte de Hristos.

Câmpul de pietre din Iudeia. În Iudeia se află un câmp plin cu pietre mici, despre care legenda spune:

Într'o zi, Fecioara Maria, în drum spre Betleem, se odihnea pe marginea drumului. Un țaran tocmai își însămânța ogorul.

— Ce semeni acolo, om bun? îl întrebă Sfânta Fecioară.

— Pietre, răspuse omul, ca să și bată joc de interlocutoarea lui.

— Ei bine, atunci vei culege pietre, spuse Fecioara. Și așa se și întâmplă.

Acum însă, de curând, înaltul comisar britanic la Ierusalim, având nevoie de material de construcție pentru palatul său, a hotărât desființarea acestui câmp și odată cu el se va distruge și legenda.

Vestigii preistorice. Mamutul, o specie de elefant din vremea omului paleolitic, a dispărut de mult. Singurele urme lăsate de el sunt oasele sale cari sunt găsite și în țara noastră, precum și desemele omului preistoric pe care le găsim pe pereții umezi ai peșterilor pe care le locuiau. Iată însă că acum câțiva ani s'au găsit mamuți perfect conservați în ținuturile veșnic înghețate ale Siberiei. Frigul excesiv îi păstrase așa de bine încât flămânzii țărani ruși le mâncau carnea încă fragedă. O nouă descoperire de acest fel a fost făcută de curând, tot în Siberia. Anume s'a descoperit un uriaș cimitir de mamuți datorită verii neobiceiului de lungi care a topit ghețurile fluviului Lena. Mamuții erau păstrați intacti, grație gheții care i-a conservat minunat. Numărul mamuților găsiți în acest loc este de 300. Se crede că ei au fost ucși în masă, în timp ce pășteau liniștiți, de o catastrofă cosmică, pe vremea când încă la Polul Nord băntuiau călduri tropicale. Savanții, cari au fost însărcinați să transporte la Moscova aceste vestigii ale unor vremii de mult apuse, întâmpină uriașe dificultăți, deoarece un singur dinte de mamut cântărește 160 de kg.

— **Librăria Eparhială** din Cluj (Piața Cuza Vodă Nr. 6), fiind aprovizionată cu odoare bisericești (cruci, candelă, odăjdii, prapori etc.) precum și cu toate cele necesare serviciului divin — stă la dispoziția tuturor pentru efectuarea oricărei comenzi, mici sau mari, cari se execută prompt și cu îngrijire, pe lângă cele mai moderate prețuri.

Tot aci se află și candelabre din alamă masivă pentru 12 lumini, cu prețul de 12.000 Lei.

BIBLIOGRAFIE

Pr. Const. P. Beldie: Inaintemergătorul Domnului. Bârlad, Atelierele Grafice Neculai Peiu, 1939. 85 pag. Prețul Lei 35.

Într'o expunere frumoasă și utilizând tot materialul, ce-l poate pune la dispoziție critica și arheologia biblică, Păr. Beldie ne prezintă viața și activitatea Celui menit de Dumnezeu să pregătească suflătește venirea Mântuitorului. Spre a face și mai înțeleasă opera de o covârșitoare importanță a sf. Ioan Botezătorul, îi încadrează viața și activitatea în viața religioasă, politică și socială a vremii lui, a cărei caracteristică principală era încordata așteptare a plinirii vremii.

Cartea ne imbie o mulțime de cunoștințe frumoase și interesante și ne apropie sufletește de tot darul desăvârșit ce s'a pogorât asupra lumii prin venirea Mântuitorului.

Se poate comanda dela autor, parohia Perieni, jud. Tutova, ori dela Librăria Eparhială.

A apărut Nr. 6 pe luna Iunie c. al revistei „Viața Ilustrată“, de sub direcția P. S. Episcop Nicolae Colan, cu următorul cuprins:

† Nicolae Colan: Inima Țării; Teofil Gh. Sidorovici: Credința temeiul vieții străjerești; Grigore Popa: Puterile cuvântului; Grigorie T. Marcu: Restaurația Brâncovenismului; I. V. Spiridon: Biserica de pe deal (poezie); Pr. Ion Goron: Sf. Apostoli Petru și Pavel; G. L. Munteanu: 8 Iunie Sărbătoarea Străjerilor; Pr. Teodor Ciceu: Rânduri pentru casa mea (poezie); G. Al. Oriță: Primăvară (poezie); L. Bologa: În lupta vieții; S. Tamba: Pentru steagul blăstămat (poezie); Ion Mateiu: Satul meu (poezie); Const. Goran: Elegie și Mamei (poezii); A. C.: G. Țițeica și G. G. Longinescu; † G. Țițeica: Știința și arta; † G. G. Longinescu: Mama; I. E. Naghiu: Asociația Scriitorilor Români din Ardeal; Zoe Rippeanu: Unui fluture de Mai (poezie); I. G. și I. Bunea: Cronică literară: Datoria vieții noastre. Voinicii Pământului. Gr. T. M.: Cronică internă: În memoria Regelui Carol I. Ziua muncii românești. Jurământul străjerilor. Spre înființarea Mitropoliei Otteniei. Săptămâna cărții. Luna Bucureștilor. Noua lege electorală. Pentru înzestrarea armatei. Contra concubinajului. Gr. T. M.: Cronică externă: Problema Danzigului. Pactul turco-englez. Alianța militară italo-germană. Suveranii Angliei vizitează Canada. Expoziția dela New-York. Viața veșică. Numeroase ilustrații.

A apărut *Revista Teologică* Nr. 6 pe luna Iunie 1939 cu următorul cuprins:

Diacon Grigorie T. Marcu: Apostolia Oștii Domnului; Preot Dr. Nicolae Terchiță: Elemente de filosofie creștină; Preot D. Veștemean: Atitudinea noi față de adevăruri vechi; Preot Dr. Nicolae Neaga: Ecclesiastul (Scurte note explicative); Preot Mihail Neagu: Predică la Duminica a patra după Sf. Rusalii; Grigorie T.

Marcu: Atitudinea. Grigorie T. Marcu, Prof. Dr. Nicolae Neaga, Preot D. Veștemean și Dr. T. Bodogae: Mișcarea literară. I. H.: Cronică. Gr. T. M. și Preot D. V.: Note și informații.

Consiliul eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 3417/1939.

Comunicat.

Adunarea noastră eparhială din anul acesta a decis menținerea și pe mai departe a examenului de promoție pentru preoții cari doresc să-și câștige dreptul de a candida la parohii de clasă superioară a calificăției lor. Examenul se ține odată pe an în luna Februarie conform regulamentului publicat în *Renașterea* Nr. 5 din 1929.

Cluj, la 17 Mai 1939.

Consiliul eparhial.

Nr. 709/1939.

(22) 2—3.

CONCURS

Pentru întregirea parohiei *Chinteni*, prot. Cluj, devenită vacantă prin decesul fostului preot, prin aceasta se publică concurs, cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „*Renașterea*“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela Stat cu rezerva ordinului Minist. Cultelor în vigoare.
2. Casă parohială.
3. Sesiune parohială de 28 iug.
4. Venitele stolare, conform hotărârii cons. paroh. din 21 Mai a. c.

Candidații își vor înainta în termen toate actele de calificăție, cu cerere adresată Ven. Consiliu eparhial, prin oficiul protopopesc, anexând și aprobarea de candidare a P. S. Sale Episcopului. În parohie se pot prezenta numai cu prealabila învoire a protopopului.

Cluj, 22 Mai 1939.

Cipcigan Alexe
epitrop

N. Vasiu
protopop

Nr. 239/1939.

(20) 3—3.

CONCURS

Pentru întregirea parohiei *Tăuș*, protopopiatul Alba-Iulia, publicăm concurs cu termen de 30 zile dela prima apariție în organul oficios „*Renașterea*“.

Beneficiile împreunate cu postul de paroh sunt:

1. Salar dela Stat conform pregătirei.
2. Casă parohială și dependențe corespunzătoare.
3. Sesiune parohială 20 jugăre, primită prin Reforma Agrară în hotărul comunei Vingard.
4. Folosința grădinei parohiale și alor 2 cimitire.
5. Venitele stolare obicinuie.

Parohia este situată lângă șoseaua națională și este străbătută de linia ferată Alba-Iulia—Zlatna.

Candidații la acest post își vor înainta cererile de concurs Consiliului eparhial în termenul deschis și cu învoirea noastră se vor putea prezenta în parohie spre a face cunoștință cu poporul.

Candidații vor prezenta actul de învoire dela P. S. Episcop, fără de care nu vor fi luați în candidație.

Alba-Iulia, la 17 Maiu 1939.

Oficiul protopopesc în înțelegere cu consiliul parohial din Tăuș.

Alexandru Baba, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.